

॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभावे दीपे अष्टत्रिंशदधिकशतत
 अर्जुन उवाच संबन्धीकुरुवीराणां द्रुपदो राजसत्तमः ॥ मावधीस्तद्वलं भीमगुरुदानं प्रदीयतां ॥ ६१ ॥ वैशंपायन उवाच भीमसेनस्तदाराजन्नर्जुने
 न निवारितः ॥ अतः सोयुद्धधर्मे पुन्यवर्त्तत महाबलः ॥ ६२ ॥ ते यज्ञसेनं द्रुपदं गृहीत्वारणमूर्धनि ॥ उपाजकुः सहामात्यं द्रोणाय भरतर्षभ ॥ ६३ ॥ भग्नदर्पं हतध
 नं तं तथा वशमागतं ॥ सवैरं मनसा ध्यात्वा द्रोणो द्रुपदमब्रवीत् ॥ ६४ ॥ विमृद्य तरसाराष्ट्रं पुरं ते मृदितं मया ॥ प्राप्य जीवं रिपुवशं सखि पूर्वकिमिष्यते ॥ ६५ ॥ एव
 मुक्ता प्रहस्यैवं किंचित्स पुनरब्रवीत् ॥ मा भैः प्राणभयाद्दीरक्षमिणो ब्राह्मणा वयं ॥ ६६ ॥ आश्रमे क्रीडितं यत्तु त्वया बाल्ये मया सह ॥ तेन संवर्द्धितः स्नेहः प्रीति
 श्रक्षत्रियर्षभ ॥ ६७ ॥ प्रार्थयेयं त्वया सख्यं पुनरेव जनाधिप ॥ वरं ददामि ते राजन राज्यास्यार्द्धमवाप्नुहि ॥ ६८ ॥ अराजा किल नो राज्ञः सखा भवितुमर्हसि ॥
 अतः प्रयतितं राज्यं यज्ञसेन मया तव ॥ ६९ ॥ राजा सिदक्षिणे कूले भागीरथ्या हमुत्तरे ॥ सखायं मां विजानीहि पांचालयदि मन्यसे ॥ ७० ॥ द्रुपद उवाच
 अनाश्चर्यमिदं ब्रह्मन् विक्रान्तेषु महात्मसु ॥ प्रीये त्वयाऽहं त्वत्तत्तु प्रीतिमिच्छामि शाश्वतीं ॥ ७१ ॥ वैशंपायन उवाच एवमुक्तः स तं द्रोणो मोक्षयामास
 भारत ॥ सत्कृत्य चैनं प्रीतात्मा राज्यार्थं प्रत्यपादयत् ॥ ७२ ॥ माकंदीमथ गंगायास्तीरे जनपदायुतां ॥ सोऽध्यावसद्दीनमनाः कांपिल्यं च पुरोत्तमं ॥ ७३ ॥ द
 क्षिणांश्चापि पंचालान्यावच्चर्मण्वती नदी ॥ द्रोणेन चैवं द्रुपदः परिभूयाथ पालितः ॥ ७४ ॥ क्षात्रेण च बलेनास्य नापश्यत्सपराजयं ॥ हीनं विदित्वा चात्मानं
 ब्राह्मेण स बलेन तु ॥ ७५ ॥ पुत्रजन्मपरीप्सन्वै पृथिवीमन्वसंचरत् ॥ अहिच्छत्रं च विषयं द्रोणः समभिपद्यत ॥ ७६ ॥ एवं राजन्नहिच्छत्रापुरी जनपदायुता ॥ यु
 धिनिर्जित्य पार्थेन द्रोणाय प्रतिपादिता ॥ ७७ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि संभवपर्वणि द्रुपदशासने अष्टत्रिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १३८ ॥
 ॥ ७८ ॥ ॥ ७९ ॥ वैशंपायन उवाच ततः संवत्सरस्यांते यौवराज्याय पार्थिव ॥ स्थापितो धृतराष्ट्रेण पांडुपुत्रो युधिष्ठिरः ॥ १ ॥ धृतिस्थैर्यसहिष्णुत्वादा
 नृशंस्यात्तथार्जवात् ॥ भृत्यानामनुकंपार्थैव स्थिरसौ हृदात् ॥ २ ॥

मोऽध्यायः ॥ १३८ ॥ ॥ ७८ ॥ ॥ ७९ ॥ ॥ ८० ॥ ततः संवत्सरस्यांते इति ॥ १ ॥ धृतिः प्रजानां धारणं स्थैर्यं अचापलं सहिष्णुत्वं तितिक्षा समाहारद्वंद्वोयं आनृशंस्यं अनैष्ठुर्यं
 आर्जवमवक्रता एतेभ्यो हेतुभ्यः प्रजानां अनुकंपार्थं धृतराष्ट्रेण पांडुपुत्रो यौवराज्याय स्थापित इति द्वयोः संबंधः ॥ २ ॥